بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުގޮތް

3539-CVC-2026

މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ ވ. މިނިސްޓްރީ އޮފް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ހައުސިންގ އެންޑް
އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް)

ވަގުތީ އަމުރު

ޙުކުމްކުރި ޤާޟީ

ޤާޟީ ޙާފިޡާ އަބްދުއްސައްތާރު

ނިމުނު ތާރީޚު

09 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1448
18 ނޮވެމްބަރު 2026

ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތް
މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ

ވަގުތީ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް
މިނިސްޓްރީ އޮފް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ،
ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން
ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް)

ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ތާރީޚު

22 ޖުމާދަލްއޫލާ 1448
02 ނޮވެންބަރު 2026

ވަގުތީ އަމުރުގެ ޚުލާޞާ

މިއީ، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ (މީގެ ފަހުން "ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތް" ނުވަތަ "ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައިވާ) ގެ އިޚްތިޞާޞް ހިނގާ ސަރަހައްދު ތަކުގައިވާ ބިންތައް ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ ނަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން، ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް) (މީގެ ފަހުން "ވަގުތީ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ދައުލަތް" ނުވަތަ "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައިވާ) 14 (ސާދަ) ބިމެއް މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ އިޚްތިޞާޞުން ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ މިލްކިއްޔާތެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅުއްވަން ނިންމިކަމުގައި އަންގައި، އެ ބިންތަކާ ގުޅޭ ޝަކުވާއެއް އޮތްނަމަ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމަށް އަންގައި، މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 491/425/2026/72 (15 އޮކްޓޫބަރު 2026) ސިޓީއާ ގުޅިގެން، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންދެން މިނިސްޓްރީގެ އެންގުމަށް އަމަލުކުރުމަށް ވަގުތީ ގޮތުން މަޑުޖައްސަވައި، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަވާލުވެފައިވާ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް، [illegible] ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތްކަމަށް ފެންނާތީ، އެ ބިންތަކާއި ގުޅިގެން އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަދަ އެއްވެސް އަމަލެއް ނުކުރުމަށާއި، އެފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާނަމަ އެކަން ހުއްޓުވުމަށާއި، އެ ބިންތައް މިހާރުވެސް އެ އޮތްގޮތުގައި ބޭއްވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން، ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް) އަށް އަމުރުކުރުމަށް އެދި މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގެ ކުރިއަށް ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

1- ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ކުރިއަށް ވަގުތީ [illegible] އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިން އެދިފައިވާ އަމުރުތަކަކީ؛

(ހ) މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 491/425/2026/72 (15 އޮކްޓޫބަރު 2026) ސިޓީގެ އެންގުމަށް އަމަލުކުރުން ވަގުތީ ގޮތުން މަޢުޠަލުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުން؛ އާއި

(ށ) އެ ބިންތަކާއި ގުދަނުގެ އެހެން ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތައް ޙިމާޔަތްކުރުމަށް ފަދަ އެއްވެސް އަމަލެއް ނުކުރުމަށާއި، އެފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާނަމަ އެކަން ހުއްޓާލުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް؛ އަދި

(ނ) ބިން މިހާރުވެސް އޮތްގޮތަކަށް ބޭއްވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް) އަށް އަންގައި އަމުރު ނެރެދިނުމަށްކަމަށް އެދިފައެވެ.

2- **އަމުރަށް އެދޭ ސަބަބު:** މި ވަގުތީ އަމުރަކީ، ކައުންސިލްގެ ރެޖިސްޓްރީ ހިނގާ ސަރަހައްދުގައިވާ 14 (ސާދަ) ބިމެއް ކައުންސިލްގެ ރެޖިސްޓްރީން ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ މިލްކިއްޔާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ނިންމިކަމުގައި އަންގައި، އެ ބިންތަކާއި ގުދަނު ސަރުކާރަށް އަނބުރާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހަވާލުކުރުމަށް އަންގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ނަންބަރު 491/425/2026/72 (15 އޮކްޓޫބަރު 2026) ސިޓީއިން އެންގުމާއި ގުޅިގެން، އެ ބިންތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ބިންތަކަކީ ކުންފުނީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ބިންތަކެއްކަމުގައި، އެ ބިންތަކުން ލިބޭ ފައިސާ ގެއްލިގެން ދާނެ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ދުވަހުން ހިދުމަތް ދޭ، ބަޔަކާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ ހިދުމަތްތަކެއްކަމުގައި، އެ ހިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އަސާސީ ކަންކަމާއި ގުޅިފައިވާ ހިދުމަތްތަކެއް ހިމެނޭ، އެފަދަ އާބާދީތަކަށް ބޭނުންވާ ކުރިއަށް އޮތް އަދަދަށް ފޯރުކުރާ ބަޖެޓް ހިނގަމުންދާއިރު، ސަރުކާރުން މިހާރު ނަގަން ނިންމާފައިވާ ބިންތަކުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލާއި، ޖިންސަ ފާހަގަކޮށްކާއި ދިރިއުޅުމުގެ އެހެނިހެން ހިދުމަތްތަކެއް ހިމެނޭކަމާއި، ޖިންސަ ފާހަގަކުރާ ބިންތަކުގެ ބައެއް ނިމުމަކަށް އަންނައިރު ގުޅޭ އަދަލުކުރާނެ ގޮތެއް އަދި ޖިންސަ ފާހަގަކުރާ ކައުންސިލްގެ މަސްލަހަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިފެހެއްޓުމާއި ދުއިސާލީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 56-2 ގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުރިހަމަކުރުވުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެއްކަމަށާއި،

އެގޮތުން، މި ދައުވާ ސަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމާއި ހަމައަށްވެސް އިލްތިބާސްބައިން އުނިކުރެވުނުކަމަށް ބުނެފައިވާ ބިންތަކުގައި ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތަފްސީލެއް ހިއްސާކޮށްފައި ނުވާކަމާއި، ހިއްސާކޮށްފައިވަނީ ހަމައެކަނި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ނަންތަކާއި، އިލްތިބާސްބައިން އުނިކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ބިންތަކުގައި ކުރިއަށްދިއުން ނުވަތަ ތިންވަނަ ފަރާތްތަކަށް އިންވެސްޓްމަންޓްކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ބިންތަކުގެ އަގުބޮޑުވާ ނުވަތަ ފައިދާކުރުމުގެ ކުރިން ބަދަލު ދޭންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ތަތުބީޤުކުރާ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 56-2 ގެ (ނ) އިން ކަނޑައަޅާގޮތުގެ އިލްތިބާސްގައި ހިމެނޭ ބިމާއި، ތަންތަނުގައި ސަރުކާރުން ތަރައްޤީކުރާ ހިންގުމަށް އެތަންތަން ކުއްޔަށްދޭ އިލްތިބާސްބައިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީރުންނަށް ނިންމުމުގެ ބާރުލިބިދީފައިވާކަމަށް، މިއަދާހަމައަށްވެސް އެގޮތަށް ނިންމުމުގެ ފުރުސަތު ނެތްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ސަރަޙައްދު ކައުންސިލުގެ މިލްކިއްޔާތުން ނަޒަރަކުން ބިމެއް ނުކުމެ ނިންމާފައި ޖަމާއި އެއްބަސްވުމުގެ ބަޔާން ކަނޑައަޅައިގެން ނުވަތަ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ އަސާސީގޮތުން ބަލަހައްޓަނިވި ބާރުތަކާ ބެހޭގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަސްތަކުގައި ބަދަލުގެނައުމުގެ ކުރިން، އަދިވެސް ނިންމާފައިވާ ބައެއް ބިންތަކަށް ކައުންސިލުގެ މިލްކުގައިވާ ބިންތަކުން އެ ބިންތަކަށް ހަމަޖެހުމާ ތަރުތީބުވެގެން އުފެދިފައިވާކަމާއި، އަދި ދެބައިން ބައެއް ބިންތަކާ ގުޅޭ މަޝްވަރާތައް ކޮށްގެން ހިނގައިގެންދާކަމާއި، އަދިވެސް ނިންމާފައިވާ ބިންތަކުގައި ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތައް އުފެދިފައިވާއިރު، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބާރުއަޅާފައިވާ ގޮތުން މިލްކުވެރިންގެ މުދާ ނަގައިގަތުމަކީ ޤާނޫނީ ކަމެއް ނޫންކަމަށާއި،

ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު ކުރިއަށްގެންދާ ބަދަލު ކައުންސިލްތަކުގެ މިލްކިއްޔަތުގެ ތަރުތީބުގައި ހިމެނޭ ބިމާއި ދުވަސް މުއްދަތުގެ ކުރިން ޤަބޫލުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އިއްތިފާޤު އިދާރީ ކަމެއްގައި ކުރިން ބަދަލުކުރާ ނިސްބަތުން ހިސާބުކޮށްފައިވާ ބަޔާން ކަނޑައަޅާ ބިމުގެ ކުރިއަރުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން ފަރުމާކުރެވިފައިވާ ބަދަލު ދިނުމަށްފަހު ދުވަސްތަކުގެ ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ތަތުބީޤުކުރާ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ޤާނޫނު އާއި، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކައުންސިލްތަކުގެ މިލްކިއްޔަތުގެ ދަށުގައިވާ ބިމެއް އަތުވެއްޖެނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ތަތުބީޤުކުރާ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިނގާފައިވާ ތަރުތީބު އެއްގޮތަށް ޤަބޫލުކުރާކަމާއި، އަދި ތަރުތީބު ނިސްބަތުން ކައުންސިލްގެ ބިމުގެ ދަށުގައިވާ ބިންތަކުގެ ސަރުކާރުން ނަގާނަމަ ތަރުތީބުގެ އަސާސީ ވަޒީފާކަމާއި،

ބިން ނަގާއިރު ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ ފުށުނާރަން ޖެހޭނަން ވާނެކަމަށާއި، އަދި ބިން ބަދަލު ދެވެންދާނީ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 05 (ފަހެއް) ކެޓަގަރީގެ ތެރެއިން ކޮން ކެޓަގަރީއަކަށްކަން ސާފުވާންޖެހޭކަމަށާއި،

ވަކީލު އަމުރަށް އެދުމުގެ ޝަރުތުތައް ކައުންސިލުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާކަމަށާއި، ވަކީލު އަމުރު ނުނެރުއްވިނަމަ ކައުންސިލަށް ގެއްލުންވާނެކަމަށާއި، އެގޮތުން، ބައެއް ބިންތަކަކީ ކައުންސިލުގެ ނަމުގައި ހުރި ބިންތަކަކަށްވެފައި، އަދި ބިންތަކުން އާމްދަނީ ހޯދަމުންދާތީ ވަކީލު އަމުރަށް އެދުމުގެ ސިފަތު ނުވަތަ ލީގަލް ކެޕޭސިޓީ ހުރިކަމަށާއި، އެ ބިންތަކާއި ގުޅިގެން ތިންވަނަ ފަރާތްތަކާއިއެކު އެއްބަސްވުންތަކާ ވެފައިވާއިރު، އެ އެއްބަސްވުންތަކާއި ގުޅިގެން އުފެދޭ މައްސަލަތަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖަވާބު ދާރީވާންޖެހޭނީ ކައުންސިލުންކަމަށާއި، މިހާރުވެސް ބައެއް ބިންތަކާއި ގުޅޭ މައްސަލަތަކެއް ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ކައުންސިލު ތަމްސީލުކުރަންޖެހޭކަމަށާއި، ބިންތަކާއި ގުޅޭ ކޭސްތަކުގައި ޖަވާބުދާރީ ފަރާތަކީ ކައުންސިލުކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެދިފައިވާ އަމުރަކަށް މިނިސްޓްރީގެ މައްޗަށް ޙުކުމްކުރުމަށް ކައުންސިލުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

3- އަމަލު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ރައްދު: ވަކީލު އަމުރާއި ގުޅިގެން ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ، ކައުންސިލުން އެދިފައިވަނީ މަދަނީ ބިންތަކެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުން ހުއްޓުވުމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކަމަށްވާއިރު، މިއީ ދެފަރާތުން ތަސައްރުފުކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ސިފަތު ލިބިގެންވާ އަމުރެއްކަމަށާއި، އެހެންކަމުން އެދިފައިވާ ގޮތުން ރަނގަޅު އަމުރެއް ނޫންކަމަށާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/21 (ނޮރާސްޓިކް ލިމިޓެޑް (އޮސްޓްރޭލިއާ) ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ޤަޟިއްޔާގައި، ވަކީލު އަމުރު ނެރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކުގެ އިތުރުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ 02 ޝަރުތު ފުރިހަމަ ވާންޖެހޭއިރު، ވަކީލު

އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް، ޤާނޫނީގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައުޟޫޢީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތެއް އޮތުމުގެ އިޙްތިމާލު ފާޅުކަން ބޭނުންތެރިކަމާއި ދާއިރާކުރުން ނުވާކަމަށާއި، ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަށް ވާނުވާ އަސްލު ދަރުމަ ވަސްލެގެން ހިނގައްޖެނަމަ ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކަލެއް ނެތްކަމަށާއި، ފާހަގަކުރެވޭތީއެވެ.

އެގޮތުން، ކައުންސިލުން ފޮނުއްވާފައިވާ ލިސްޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިންތައް ކައުންސިލުގެ އިޝްތިހާރުން ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ ފުރިހަމަ ބާރު ހިނގާ ދައުލަތުގެ މިލްކިއްޔާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ނިންމަވާފައިވާކަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 1-CBO(CS)/491/2026/241 (21 ސެޕްޓެމްބަރު 2026) ސިޓީން މިނިސްޓްރީ އަށް އަންގަވާފައިވުމުން، ލިސްޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިންތައް ކައުންސިލުގެ އިޝްތިހާރުން ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ މިލްކިއްޔާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ހަމަޖެހިފައިވާތީ، އެކަން ކުރުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 2-56 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ޗާޓު މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 491/425/2026/72 (15 އޮކްޓޫބަރު 2026) ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ކައުންސިލުގެ އިޝްތިހާރުގެ ތެރެއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ 14 (ސާދަ) ބިމުގައި ހިންގުމަށް ނިންމާފައިވާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢު ގެދޮރުން ޒާތުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުއްވާނަމަ އެކަން، އަދި ބިންތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާނަމަ އެކަމުގެ މައުލޫމާތު، ކައުންސިލުގެ ނުވަތަ އޮންނަ ފަރާތުކަން، އެ ބިންތަކުގައި އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރިއަށްދާނަމަ އެކަމުގެ މައުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއާ ހިއްސާކޮށްދެއްވުމަށް ކަމުގައިވާނެ، މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން އަމަލުކުރަމުންދަނީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތާ އެއްގޮތަށްކަމަށްވެއެވެ،

ކައުންސިލުގެ އިޝްތިހާރުން ބިންތައް ވަކިކުރުމުގައި، ބިން ވަކިކުރާ ދޭ ގޮތުން ކައުންސިލުގެ މަޝްވަރާ ނުވަތަ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް ޤާނޫނު ލާޒިމު ނުކުރާއިރު، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރަނީ، އެ ބިމެއްގައި ހިންގުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢު ދޭ ދޭ މަޝްވަރާ ހޯދުން ކައުންސިލުގެ ޒިންމާ ހާސް ވަކިކުރަށްވާކަމަށް، ޤާނޫނުގެ 2-56 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފުރިހަމަކުރުމުގައި، ކައުންސިލުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ސަރުކާރުގެ އެއްބަސްވުން ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢު ބަދަލުކުރަންޖެހޭކަމަށް ނުވަތަ އެކަމަށް ކައުންސިލުގެ ރަނިޝް ހުށަހަޅަންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމަށް، އެހެންކަމުން، ކައުންސިލުން ފުރަގަހަށް ސަރުކާރުގެ އެއްބަސް

ސަރުކާރުތަކަށް ރިޕޯޓުކުރަނީކަމަށެވެ، އަދި، އެ ސަރުކާރުތަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅުއްވަނީވެސް، ކައުންސިލްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ބިމެއް ސަރުކާރުން ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢަކަށް ހިންގުމަށް ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރުން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނިންމިދާނެކަމާއި، އެ ނިންމުން ނިންމުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލު އިޖުރާއަތެއް ނެތް ކަމަށާއި،

ދައުލަތުން ފޮނުވާފައިވާ [illegible] ސިޓީގެ ޖަވާބުގައި 14 (ސާދަ) ބިލާ ގުޅޭގޮތުން 14 (ސާދަ) ސިޓީއެއް ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި، އެ ސިޓީތަކުގައި ކައުންސިލްގެ ރިބައިން މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނާއި، ކަމާގުޅޭ އެހެނިހެން ގާނޫނުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް ބޭނުންވެފައިވުމުން، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން މި ބިންތައް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ނުވުމުން އިޖުރާއަތު ނުކުރާކަން އަންގާދީފައިވާކަމާއި، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅި ސިޓީތަކުގައި، އެފަރާތުގެ މައިގަނޑު ސަރުކާރުއެއްކަމުން ބެލެވިދީ، ކައުންސިލަށް ދައުލަތުން ހިންގުމަށް ފެސިލިޓޭޓުކުރާ ދަސްތޫރީ މަސްއޫލިއްޔަތު ދައުލަތުން ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ނުލިބުން ކަން އެނގޭކަމަށް، މިއީ ވަގުތީ އަމުރަކީ އެދޭ ފަރާތުން އެދިފައިވާފަދައިން، ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުއިން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ބިންތަކަށް ވަގުތީ އަމުރެއްގެ ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ ސަބަބެއް ނޫންކަމަށާއި،

ބިންތައް އަތުލާފައިވަނީ ބިލާ ބަދަލު ގާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ގާނޫނުގެ 56-2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ގާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ގާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުގައި ހުރި ބިމާއި ތަންތަނުގައި، ސަރުކާރުން ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢަކަށް ހިންގުމަށް އެތަންތަން ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރުން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނިންމިދާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، ކައުންސިލުން ފާޅުކޮށްފައިވާ އެ ނުކުޅެދުންތައް ބަދަލުތަކަށް ނުބަލާ ފާސްކުރެވޭނެ ކަމަށާއި،

އާންމު އުސޫލުން ވަގުތީ އަމުރަކީ ވަކިން ހާއްސަ ހާލަތްތަކުގައި ކަނޑައަޅާ އަމުރުތަކެއް ކަމުގައިވާއިރު، މައްސަލާ ދަށުވާގޮތަށް ހުކުމްކުރަނިވި ވަގުތީ އަމުރެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި އިތުރަށް ހުށަހަޅާފައިވާތީ، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގާނޫނީ ދިފާޢަށް ބަލާއިރު، އެ ދަޢުވާ އެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ގާނޫނީ ބާރު ބޮޑު ދިފާޢުތަކެއް ބަލާއިރު، ވަގުތީ އަމުރު ނިންމުން ފެށޭއިރު

ހައްޤެއް ފާޅުކަން ބޮޑުގޮތެއްގައި ފާއިތުވެގެންވާކަން ކަނޑައެޅޭނެ ހަމައެއް ނެތްކަމަށާއި، މީގެ އިތުރުން ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ލިބޭނެ ކަމަށް އެފަރާތުން ބުނާ ގެއްލުމަކީ [illegible] ނުކުރެވޭނެ ގެއްލުމެއް ނޫންކަމަށާއި، އެގޮތުން، ކައުންސިލަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ބިންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސަރަޙައްދުގައި ހިނގަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި، ކުއްޔަށްދީފައިވާ ބިންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހަދާފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކާ ގުޅިގެން އުފެދޭ މަސްއަލަތަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖަވާބު ދޭންޖެހޭ ފަރާތަކީ ކައުންސިލްކަމަށާއި، [illegible] ދެމުންދަނީ ކައުންސިލްގެ [illegible] ބިންތަކުން ލިބޭ އާމްދަނީގެ [illegible]، އެއީ ފައިސާއިން ހިސާބު ކުރެވޭ ގެއްލުމެއްކަމުގައި، ދައުލަތަށް އެފަދަ ގެއްލުމެއް ބަދަލު ދިނުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ލިބިގެންވާކަމަށާއި، ބިންތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މަޝްރޫޢުތަކަކީ ކޮބައިކަން [illegible]، އެއީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިޖްތިމާޢީ ގޮތުންނާއި، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ވަރަށް [illegible] މަޝްރޫޢުތަކެއް [illegible] ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، ޢާއްމު މަސްލަހަތު ރިޢާޔަތްކޮށް، ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުމުންވެސް މި އަމުރަކީ ނެރެދެވޭނެ އަމުރެއް ނޫންކަމަށާއި،

މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން 15 އޮކްޓޯބަރު 2026 ގައި ސިޓީ ފޮނުވި ފަހުން، 14 (ސާދަ) ދުވަސްތެރޭ ގިނަ ދުވަސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ދުވަހާއި ހަމައަށް ހިނގާފައިވާތީ، އެ ނިންމުމާއި ގުޅިގެން [illegible] ދައުވާއާއި ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، މިއީ އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ޙާލަތެއްގެ މައްސަލައެއް ނޫންކަމަށާއި، އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް [illegible] ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭނުމަކީ މި ވަގުތީ އަމުރު ދައުލަތުގެ މަސްލަހަތަކަށް ނުރައްކާ [illegible] ދިނުމަށް ދައުލަތުން އެދިފައިވެއެވެ.

4- ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމާމެދު ޚަސްމުންގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ނުކުތާތަކަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލިއިރުގައި އަންނަނިވިގޮތަށް މިކަންކަން ހުރިކަން އެނގެއެވެ.

(ހ) **ފުރަތަމަ ކަމަކީ** މި ވަގުތީ އަމުރަކީ، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ހުރަސްއެޅުމުން ގަސްދުކުރާ ދާއިރާއިން ކަޓަން ހުރަހަޅުމުގެ ކުރިއަށް ކައުންސިލުން ފިޔަވަޅުތައް ގެއްލުންތަކާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުގޮތުގައި، އެ ހުރަހަޅާ މަޢުލޫމާތު ދައްކާލައި ގެދޮރުން ކާރުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެ، ވަގުތީ ފަރާތުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ އަމުރުތަކާއި، ވަގުތީ އަމުރަކުން އެދި ހުރިހާ ކަމެއް މައްސަލައެއްގައި، ވަގުތީ އަމުރާމެދު ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރަން ޖެހޭކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ފުރިހަމަވެފައިވާ އިތުރަށް، ދެފަރާތުގެ ހުރުމަތުގެ ކުރިއަށް ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ހަމަތަކަށް ފުރިހަމަވެފައިވާ ބަލަންޖެހޭކަމެވެ.

(ށ) **ދެވަނަ ކަމަކީ** ވަގުތީ އަމުރުތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނެކްސްބިސް ލިމިޓެޑް (އޮސްޓްރޭލިއާ) ވ. އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާ ތިން ޝަރުޠު ކަމުގައިވާ، ވަގުތީ އަމުރު އެދޭ ފަރާތުން، ގާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބިދާނެ ހައްގެއް ހުރިކަމުގެ ނުވަތަ ގާނޫނީ މަރުޙަލާގެ އިބްތިދާއީ ފެނުމުގައި ދަޢުވާ ބިނާ ދަލީލުގައި ގާއިމުވެގެންވުން (Fumus boni juris)؛ އަދި ވަގުތީ އަމުރު ނުނެރެދިނުމާ އަސްލު މައްސަލާ ދިޔައީ ވަސްލުވެގެން ހިނގައްޖެނަމަ، ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކާތެރިކަމެއް އޮތުން (Periculum in mora)؛ އާއި އަދި، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް އެދެވޭ އަމުރަކުން އެދުނުގެ "ސިފަތު" (Capacity) ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ޤާނޫނީގޮތުން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްކަމުގައިވުން މި އަމުރުގައި ފުރިހަމަވެފައިވާ ބަލާއިރު، އަމުރަށް އެދުނު ފަރާތަކީ އަމުރަށް އެދުމުގެ ޤާނޫނީ ސިފަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުގައި ސާބިތުކޮށްދޭ ހެކި ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އަދި އަމުރަށް އެދުމުގެ ސިފަތު ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްކަން އެނގެންނުވާތީއެވެ.

(ނ) **ތިންވަނަ ކަމަކީ** ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކަށް ބަލާއިރު؛

i. ވަގުތީ ފިޔަވަޅާއި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުގެ ބާވީސް ވަނަ ބާބުގައިވާގޮތުގައި، ޤާނޫނުގައި 'ވަގުތީ އަމުރު' މާނަ ކޮށްދީފައިވަނީ، ކޯޓުން ހުށަހެޅިފައިވާ ދައުވާއެއްގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ ފިޔަވަޅެއް ހިފައި ދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ވަގުތީ ރައްކާތެރިކަމެއް ހިފައި ދިނުމުގެ ގޮތުން ކޯޓުން ނެރޭ ވަގުތީ ފިޔަވަޅުގެ އަމުރެއްކަމަށް ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދައުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިންވެސް ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދިވޭނެކަން 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެން އޮތްހިނދު، އެ މާއްދާއިން ބައްޓަންވެފައިވާ ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް އެދޭ ވަގުތީ އަމުރުތަކުގައިވެސް 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތީ އަމުރުގެ މާނައިގައި ހިމެނޭކަން އެނގެން އޮންނަ ކަމެވެ.

ii. ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް އެދޭ ވަގުތީ އަމުރަކީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ދައުވާ ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ޤަޟިއްޔާތަކާއި ތަފާތު ސިފަތަކެއް ލިބިގެންވާ ހުށަހެޅުން ތަކެއްކަމާއި، އެގޮތުން، އެފަދަ އަމުރަކީ އެ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޙައްޤު ޙާސިލުކުރުމުގައި، އެފަރާތުގެ ބައެއް ނިކަން ގޮތް ނިސްބަތްވާ އިޖުތިހާދު ޝަރީޢަތަކަށް ލިބިދިފައިވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރުމުގައިވާއިރު، ދައުވާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަޔަކު ނުރި ކަނޑައެޅޭ ގޮތްތަކެއް ގެންދިއުމުގެ ޤާނޫނީ ހުށަހެޅުން ލިބިދެވިފައިވާ އިސްތިސްނާއީ ހާލަތެއް އެކުލެވިގެންވާކަމާއި، އަދި އެފަދަ އަމުރުތަކަކީ ފުރުޞަތު އެދިފައިވާ މައްސަލައަކީ ދާއިމީ ހައްލެއް ލިބިދޭ ގޮތުން ނެރެދޭ އަމުރުތަކެއް ނޫންކަމާއި، އެފަދަ އަމުރުތަކަކީ އެ އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތަކަށް ލިބިގެން ހިނގައިދާނެ އިތުރު ގެއްލުމުގެ އުފެދެންކަމަށް ބަރަވުރުގެން، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ މަޤާމުރުވުމަށް އެދޭކަމުގެ ވަގުތުތަކުގެ ކުރިން އެކަމުގެ އޮތް ހާލަތު (maintain the status quo) ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ވަކި މުއްދަތަކަށް ދޭ ވަގުތީ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

iii. ދައުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުގެ ފުރުޞަތަކީ މީގެ ކުރިން ޤާނޫނީ [illegible] ނިޒާމު ބައްޓަންވެފައިވާ ގޮތުން ލިބިދެވިފައިވާ ފުރުޞަތެއްކަން އެނގެން އޮންނައިރު، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ

ދަޢުވާ ނުލައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދީފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން، ޤާނޫނުގެ 244 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ވަގުތީ އަމުރާއިއެކު [illegible] [illegible] ހުރި ހުށަހަޅާފައިވާ ބާވަތުގައި، އެކަން ބަލަންޖެހޭކަމާއި، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދޭންޖެހޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކޮށް ގޮތެއް ނިންމިދާނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/351 ([illegible] [illegible] / [illegible] ކޮމްޕެނީ އޮފް [illegible] ވ. ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް [illegible])) ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮތުމާއި، [illegible] ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި ޤަޟިއްޔާގައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތުން [illegible] ހުރި [illegible] އޮތުމުން، ވަގުތީ [illegible] [illegible] ނިންމިދާނެކަމެވެ.

(ރ) **ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ** ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު؛

i. ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުގެ އިޖްރާއަތު ލިބިދީފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ކަމާއި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

> "އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ކޯޓަށް ވަގުތީ [illegible] އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް ހުށަހެޅިދާނީ، މައްސަލައަކީ އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލައިގައި ވަގުތީ އަމުރެއް ނުނެރެފިނަމަ އިންސާފު ހާސިލު ކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭކަމެއް ކަމުގައި ފެނިއްޖެނަމައެވެ"

މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން އެ މާއްދާގެ އިބާރާތަށް ބަލާއިރު، އަމުރެއް ނެރުމުގައި 02 (ދޭއް) ޝަރުޠު ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ބަލަންވާނެ އޮންނަންޖެހޭނެއެވެ. އެއީ؛

(ހ) އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ މައްސަލައަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ނ) އަމުރު ނެރުމަކީ އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭކަމެއް ކަމުގައި ވާނަމައެވެ.

(1) އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ މައްސަލައަކަށްވުން؛ މި ބާވަތުގެ ވަގުތީ އަމުރާމެދު އަވަހަށް ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަން ނުވަތަ އަރޖެންސީ އެއް އޮތްތޯ ބެލުމުގައި ބުނެވިދިޔަ މާއްދާ ނަރަމަ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] އެ މާއްދާ މާނަކުރެވިގެން ނުވާނެކަމާއި، އެހެންކަމުން، ދަޢުވާއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް އެދޭ ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަމުރުތަކަކީ، އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއްތޯ ބެލުމުގައި ކޮންމެ މައްސަލައެއް ބަލަންޖެހޭނީ ވަކި ވަކިން އެ މައްސަލައެއްގައި އޮތް ހުރިހާ ވާޤިޢާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން، އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ މައްސަލައެއްކަން ސާބިތުވާ ހާލަތުގައި އެކަނިކަމާއި، އެގޮތުން، ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ [illegible] ހުރުމާއި، މައްސަލައިގައި [illegible] ހުރުމާއި، ވަކިވަކިން މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމާއި، މީގެ އިތުރުންވެސް ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން [illegible]، އިތުރު [illegible] ސަމާލުކަމަކަށް [illegible] އަމުރުކުރުމުގައި ވާއިރު، މި އަމުރުގެ [illegible] [illegible] ގުޅިގެން [illegible]، އަދި [illegible] އަމުރަށް އެދިފައިވާ އަމުރުތަކުން [illegible] ފަރާތަކަށް [illegible] އެހެނިހެން ވަޞީލަތްތަކާ [illegible]، ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަމުރަކަށް [illegible] ވަގުތީ [illegible] ނުލިބޭނެކަމާއި، [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] ބަލާ ނިޔާ ނުކުރެވޭނެ ގޮތަށް، [illegible] ބިނާވެފައިވާ [illegible] ހާލަތެއްކަމާއި،

ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާއަށް ފެށޭ [illegible] އޮތްތޯ ބެލުމުގައި، އެކަމުގެ ފުރަތަމަ [illegible] މިއީ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަށް ފަހުގެ [illegible] ވަގުތީ އަމުރެއްގެ ކަނޑައެޅުމެއް ކަމުގައިވީނަމަ، އެދިފައިވާ އަމުރާއި ގުޅިގެން އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ބާވަތުގެ، އަމުރު [illegible] މައްސަލަ ބިނާވާ [illegible] ދަޢުވާގައި 15 ޖަނަވަރީ 2026 ގައި [illegible] ފޮނުވި ސިޓީއެއް ގުޅިގެން އުފެދުނު ހާލަތެއް ކަމުގައި ވާތީއާއި، އަމުރަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ، 29 ޖަނަވަރީ 2026 ގައިކަމާއި، އަމުރު ފޯމު ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވަނީ 02 ފެބުރުއަރީ 2026 ގައިކަމުގައިވުމުން، ކޯޓުން މައްސަލައެއް [illegible] ބެލެވެން ނެތްކަމާއި، އަމުރަށް އެދޭ ފޯމުގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް [illegible] 21 (އެކާވީސް) ސަފްހާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމާއި، އިތުރު [illegible]، އަމުރާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ގޮތުގައި 465 (ހަތަރުސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސްފަސް) ޞަފްޙާ

ލިޔުމެއް ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާތީ، މައުޟޫޢީ ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން ޖެހުން ސަބަބެއް ބުނެދީފައި ނުވާކަމާއި، އަދި، މައުޟޫޢީ ދައުވާއާ ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާ މުއްދަތަކާއި، އެ މުއްދަތު ބޭނުންވަނީ ކޮން ލިޔުމެއް މަދުވެގެންކަން ނުވަތަ ދައުވާ ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާ ކޮން ހެކިއެއް ލިބިފައި ނުވެގެންކަން އަމުރަށް އެދޭ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައި ނުވާކަމާއި، ނަމަވެސް، އަމުރާ ގުޅިގެން ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި، ކޯޓުން އަމުރު ނެރުމާއެކު 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައުޟޫޢީ ދައުވާ ހުށަހަޅާނެކަމަށް ކައުންސިލްގެ ވަކީލުން ފާހަގަކުރި ނަމަވެސް، އެ 14 (ސާދަ) ދުވަސް އިތުރަށް ބޭނުންވަނީ ފާއިތުވީ ކޮން ސަބަބެއް ދެއްކުމަށްކަން ކައުންސިލުން ބުނެދީފައި ނުވާތީ، އެދިފައިވާ އަމުރަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ޝަރުޠުތައް މައްސަލައިގައި ބެލެވެން ނުވެއެވެ.

(2) އަމުރު ނެރުމަކީ އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭކަމަކަށްވުން؛ ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމުގެ ސަޕްރީމްކޯޓުން އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅާ ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައި އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ޙިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައިވާތީ، މައުޟޫޢީ ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން މިނިވަން ރައްކާތެރިކަން ލިބިދޭންޖެހޭކަން މައްސަލަ (ވަގުތީ އަމުރު) ގެ ވަޒަންކޮށްފައިވާ ވާޖިބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިގެން، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން އެދުން މި ވަގުތީ އަމުރަކީ އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ނެރެދޭންޖެހޭ ވަރުގެ އަމުރަކަށްކަން ސާބިތުވެފައި ނުވެއެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަމުރުތަކަކީ މައުޟޫޢީ ދައުވާއާއިގުޅޭ ނުވަތަ މައުޟޫޢީ ދައުވާގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އެދުމުގެ ހައްޤު ލިބިއްޖެ އަމުރުތަކެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ހާއްސަ ހާލަތްތަކުގައި މައުޟޫޢީ ދައުވާއާއި ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެދިނުމުގެ ބާރު، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކާ ފުރިހަމަ ވެފައިވާކަން އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭން

ހާލަތުގައިކަން އެނގެން އޮތަތީ، މި މައްސަލައިގައި އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 02 (ދޭއް) ޝަރުތު ފުރިހަމަވެފައި ނުވުމުން، އެދިފައިވާ ގޮތަށް މިހިނދު އަމުރެއް ނެރެދޭންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވެން ނެތްކަމެވެ.

(ޅ) ހަވަނަ ކަމަކީ މި ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް، މިއަދުން ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންވެއެވެ.

ނިންމުން

ބުނެވިދިޔަ ސަބަބުތައް އެގޮތުގައި ހުރުމުން، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދައުލަތް) ގެ މައްޗަށް ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ގޮތަށް ވަގުތީ އަމުރެއް މިހިނދުގައި ނެރެދެވޭން ނެތްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މި ދަޢުވާ ނިންމީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިންމީ

ޤާޟީ ޙާފިޒާ އަބްދުއްސައްތާރު